

Fer Rivas

Jo era un noi

Jo era un noi

Narratives

186

© 2025 Fer Rivas

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de cobertes: Víctor García Tur

Primera edició: febrer de 2025
ISBN: 978-84-10112-70-4
DL B 1025-2025
Imprès a Romanyà Valls SA

PEFC Certificat

El paper procedeix
de boscos gestionats
de forma sostenible

www.pefc.es

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Jo era un noi

Fer Rivas

Jo era un noi, i això volia dir que era un assassí
de la meva infància.

OCEAN VUONG

A tu, malgrat tot, papa.

A tu, Laia, gràcies per acompanyar-me al meu passat.

A tu, E. per tot.

...de manera que necessito tornar breument a alguns records aproximats que el temps ha deformat en certes. Com que ja no puc estar segur dels fets reals, almenys puc ser fidel a les impressions que han causat. Més enllà d'això no hi puc fer més.

JULIAN BARNES, *El sentit d'un final*

Tell me, baby, baby
Do I walk like a boy?
Do I speak like a boy?
Do I stand like a boy?
Sorry, babe, you keep asking
Do I kiss like a boy?
Should I spit like a boy?
May I fuck all the boys?
Tell me, baby, baby

What about my masculinity?
What the fuck is wrong with my body?
Am I not enough or even too much?

LUCKY LOVE, «Masculinity»

La memòria és un riu que es perd intencionadament.

Vaig entrar al box sol. Tu estaves intubat i envoltat de màquines que et mantenien amb vida. Feia temps que ja no hi eres. La mare ens va aconsellar que entréssim d'un en un a acomiadar-nos de tu. Si no ho feu ara, després us en penedireu, ens va advertir. Vaig entrar i vaig procurar seure a prop teu. No sabia què dir-te, tampoc ho hauria sabut si haguessis estat viu. Feia temps que cap dels dos no sabíem molt bé què dir-nos. Feia fred i el teu pit no parava de pujar i baixar. T'ho volia dir. Era la meva última oportunitat, o ho feia ara o mai més ho podria fer. Et vaig agafar la mà que estava suada, com la resta del teu cos. Tenies una infecció als pulmons que et feia pujar la febre. Els sorolls de les màquines deixaven clar que estàvem sols. T'ho volia dir. Tenia la sensació que si no ho feia, me'n penediria. Em vaig asseure al teu costat, com vaig poder, en silenci. I no t'ho vaig dir.

Vas morir aquella mateixa matinada, mentre jo dormia al teu llit amb la mare. Es va sentir culpable. Durant la

setmana llarga que vas ser a l'UCI sempre hi va haver algú al teu costat, o bé dins del box, o bé a fora, a la sala d'espera. Però et vas morir de matinada, quan no hi havia ningú. —Fins i tot això, ho vas fer sol.— Naixem i morim sols, acostumaves a dir. I per a tu va ser així. Durant molt temps m'ho vaig creure. D'alguna manera, amb la teva forma d'anar-te'n m'estaves cridant: passi el que passi, sempre estaràs sol.

T'he volgut perdre, perquè perdent-te podia deixar anar el que em feia mal.

UN INFERN
QUE DURA MASSA

Infern

2 2 m. [LC] [RE] Estat d'etern càstig dels damnats.

3 1 m. [LC] [RE] Lloc retret, subterrani, on es guarden coses que no convé que vegi tothom, on es recullen els solatges d'una operació, on hi ha el motor de certs mecanismes, etc.

I

Recordo amb precisió el primer dia que vaig descobrir la masturbació. Era al pati i uns nois de la meva classe, entre ells un noi que tenia un any més, es feien els gallets amb les palles que es feien al dia. —No sabia què eren.— A primària havia sentit dir que era posar-se una palleta pel forat del penis. Quin mal, vaig pensar. En cap cas ho vaig intentar, ho trobava absurd i dolorós. El que tenia un any més em va preguntar: Ja te l'has pelat? No m'ho vaig pensar. Sí, és clar, li vaig contestar. No podia dir que no. En aquell temps ja veia que jo era diferent, no em comportava com la resta de nois.

«Puges i baixes la pell». Em vaig quedar amb aquestes paraules sense saber què volien dir. Les havia dit el noi d'un any més a algú que, com jo, tampoc sabia què era una palla. No puc deixar de fer-ho, deia amb el pit enfora, pegant-se i rient amb la resta. Es tocaven el cul i la *polla* els uns als altres. Reien. Jo m'ho mirava a una certa distància, des de fora, sense dir res, escoltant. Sabia que no podia fer el que ells feien. Tenia por que si ho feia, em criessin: «Marica!», o «vigila a veure si aquest encara es posarà calent amb nosaltres», i era cert.

Tot allò va quedar donant voltes al meu cap fins al vespre. Em semblava estar a punt de fer un salt que em portaria a un lloc nou, però que sobretot em negaria la tornada d'allà on venia.

Al vespre, després de sopar, em vaig tancar al lavabo. Tu i la mare encara estàveu deserts. Sentia una cremor al coll que s'havia anat fent gran a mesura que havia passat el dia. Volia saber què era una palla. La curiositat em matava.

Vaig girar el pestell de la porta; estava fent alguna cosa perillosa, que no estava bé. Em vaig abaixar els calçotets i vaig seguir al peu de la lletra el que les paraules deien: «pujar i baixar la pell». Era una sensació estranya. La calor del coll es va estendre pel cos fins que vaig notar que la tenia més gran i més dura. Les imatges dels nois pegant-se i rient-se s'anaven repetint dins meu. Em fixava en els seus culs, com si les seves mans fossin les meves. De sobte, el d'un any més s'apropava i em mirava: Merda! M'he pixat, vaig pensar.

Un líquid blanc va sortir de la meva *polla*. No era pipí, encara que la sensació era la mateixa. La calor s'havia convertit en coïssor. Em vaig quedar quiet, cansat, respirant més fort del normal. Vaig ficar-la, de nou, dins els calçotets. Encara estava dura, qualsevol contacte em molestava. Em sentia buit. Culpable. Com si hagués traspassat una línia i ja no pogués tornar enrere. Alguna cosa dins meu no estava bé. Jo no mirava el que la resta mirava. Vaig tenir por. No hi havia dubte. M'agradaven els homes. No ho vaig repetir fins al cap d'un temps.

Escriure't és córrer prou de pressa abans no s'esfondrin
els murs de maó argilós que et contenen.

Cada cop que els visito, i ja en són uns quants, perden
més consistència, es desfan, s'esmicolen. El mateix que
fa la calor amb el formigó aluminós.

II

La veu és la primera cosa que oblides d'algú. Fa cosa d'un any, vaig mirar per primer cop els vídeos de quan érem petits. Els vídeos són els únics que guarden la teva veu. —Havia oblidat com era.— Hi apareixes pixelat, però per la pell se't veu força jove. M'estaves banyant a la pica del lavabo de casa. Les teves mans omplen gairebé tota la blancor, m'aboques l'aigua amb cura mentre acluco els ulls i arrugo el cos sencer. L'aigua s'ha fet lletosa del sabó, i a les vores hi apareix una mica de bromera. La mare és qui grava, no m'abandona en cap moment; de fet, si no fos per un sol cop que desfà el zoom, no sabia quina cara fas. Cap dels dos no fa altra cosa que mirar-me. No m'hi veig, se'm fa estrany veure'm, és com si no hi fos del tot, i penso que quina por tenir entre els palmells una cosa que es pot desfer en qualsevol moment.

I de sobte parles. Parles amb la mare de mi.

No vaig reconèixer la teva veu, era la d'un estrany. No la recordava així. L'havia oblidat per complet. Em feia la sensació que un desconegut m'estava banyant. Després de la

teva mort només t'havia vist en fotografies. En canvi, allà dins estaves viu, feia més de nou anys que no et veia en vida, havia oblidat què era.

Al menjador hi ha una fotografia teva, és un primer pla. La veritat és que surts guapo, la va triar la mare. Ho tenia clar. La vam posar un temps després que tu ja no hi fossis. Tots vam dir que sí. Encara hi és, damunt el moble que tenim sota l'ampit de la finestra. De vegades se m'entra-
vessa. M'incomoda que hi siguis. És com si no deixessis de mirar-nos. Estàs present ininterrompudament, sense opció a desaparèixer. T'has convertit en una fotografia dins d'un marc de fusta. És el teu pare?, em pregunten. Sí, els dic amb certa vergonya. És la carta de presentació d'aquells que t'han conegut un cop mort.

Conservo molt bé el primer cop que vaig portar un noi a casa. El cos em tremolava sencer. L'havia conegut en una aplicació de cites. Tenia un parell d'anys més, duia un mitjó de cada color i tenia els ulls que m'espantaven perquè eren ben semblants als teus. No tenia gaire pèl i allò m'agradava; era una mica més alt que jo. Tenia tanta por de dir-li l'adreça... Esperava que en obrir la porta, em pegués i em destrossés la cara cridant-me: Depravat de merda! Quan, en realitat, l'únic que m'hauria agradat pensar era en si s'assemblava a les fotos que m'havia enviat. I sí, no s'hi diferenciava gens ni mica. Ho vaig agrair. L'entrada va ser abrupta, quasi maldestre diria jo, juraria que ens vam fer un parell de petons a la galta, com si fós-

sim coneguts llunyans. Només ve a veure una pel·lícula, no parava de repetir-me, què hi ha de dolent.

Ens vam estirar al sofà i vam triar *L'Il·lusionista*, no sé per què aquesta i no una altra. El cas és que vam estar en silenci, sense moure'ns de l'espai que ens pertocava. Vam esperar que apareguessin els crèdits finals per mirar-nos. El vaig acompanyar fins a la porta, buscant la manera de tornar-me a apropar a ell, i va ser just en aquell moment, abans d'obrir-la, quan em vaig fixar en la seva mirada. Ho vaig tenir clar, d'alguna manera, per molt estrany que fos, era com si tu fossis en ell. Vaig tancar els ulls i ens vam enrotllar. Tots dos ens vam abaixar els pantalons i vam caure amuntegats, de nou, al sofà. Tal com havíem vist a l'inici de qualsevol pel·li porno —vam fer el que tocava— i quan ell era a l'altura de la meva *polla*, vaig aixecar la vista i vaig topar amb la teva fotografia emmarcada. Allà eres, mirant-me, fixament, mentre un altre home introduïa el meu membre dins la seva boca. El vaig apartar, no podia fer allò davant teu. Ell no va entendre què estava passant. Em sap greu, no puc... Ho sento, li vaig dir. Em va mirar contrariat, Però si ens ho estàvem passant bé, què t'ha passat? Res, el vaig tallar bruscament. No sabia per on començar, no sabia com dir-li que no podia deixar que me la mengés mentre el meu pare mort em mirava a través d'aquella fotografia; no sabia com explicar-li qui eres tu. Em vaig pujar els pantalons i el vaig acompanyar a la porta, i aquest cop sí, amb la intenció que marxés. Em vaig quedar amb angúnia a la boca de l'estómac la resta de la tarda. Aquella escena ha quedat incrustada en la meva

memòria. I és que sempre hi ets malgrat que no vulguis. Has esdevingut, en molts moments, aquella fotografia del menjador que no desapareix.

Vaig provar de rebobinar el vídeo i vaig tornar-te a escoltar, Deu ser cosa de la gravació, em vaig dir. Ho vaig fer fins a deu cops sense parar. No entenia res. Continuava sense reconèixer la teva veu. M'hi vaig esforçar dient-me que era qüestió d'hàbit, com muntar en bicicleta, que d'un moment a l'altre el so esdevindria el teu, que tu te'm revelaries.

I llavors hi vaig caure. Si ens tornem a trobar, quan cridis el meu nom no em giraré, no sabré que ets tu qui em busca.

Encara són allà, al mateix armari on sempre els hem guardat. Ningú gosa tocar els vídeos. Entenc que fan massa evident la teva mort, encara que dins la pantalla, per uns instants, tornis a viure.

III

La teva mare t'està esperant al despatx del Joan, he recordat. Per fi em comencen a venir imatges.

El Joan era el cap d'estudis de la mare. Ella treballava a la mateixa escola de Sarrià on jo vaig estudiar. La teva mare t'està esperant al despatx del Joan, m'ho diu la secretària del col·legi. Aquell dia hi havia una substituta, era primera hora del matí i tocava química. Jo soc a primer de batxillerat. La secretaria m'acompanya fins al despatx, que és a l'altra ala i un pis per sota. Fem el recorregut pràcticament en silenci, ella no diu gaire cosa i jo miro d'esbrinar per què la mare vol que baixi en mig d'una classe a veure-la. —Tinc el record de veure la mare a través del vidre, amb una cara que no havia vist fins llavors.— El primer que penso és: a algun dels meus tiets li ha passat alguna cosa, tots dos han estat malalts abans, són els que tenen més números. El que està clar és que m'espera una mala notícia.

Quan la secretària obre la porta, la mare em mira i esclata a plorar. Em demana que segueixi, jo no vull. Seu, si us plau, m'insisteix, i jo que no puc doblegar les cames,

fins que les paraules li cremen a la boca i me les abraona: Al papa li ha agafat un atac de cor, està inconscient en una ambulància. Estem esperant a saber a quin hospital el porten. L'ambulància ha trigat molt.

I llavors comença tot. —Aquell dia era el dimarts 3 de maig de 2011, m'és impossible oblidar-lo. Una setmana i un dia més tard, en plena matinada, el teu cor s'aturarà.

Pujo a buscar les meves coses que han quedat al pupitre abandonades. La classe està buida, el timbre del pati ja ha sonat. En obrir el meu armariet per deixar els llibres em miro el clauer, és de la marca Bikkembergs, és el primer cop que en veure'l penso en tu. No sé què agafar, no sé quan tornaré.

Just quan entro altre cop al despatx, sona el telèfon de la mare: et porten a l'Hospital del Mar. És el que queda més a prop de l'escola on treballes, sí, també ets mestre, com la mare. El meu germà ve en taxi, la mare no està en condicions de conduir. Ella ha fet el mateix que jo: duu una cartera plena de papers i llibres, tampoc sap quan tornarem. —Encara que el cert és que van ser les seves companyes les que l'hi van preparar tot, la meva mare ja estava desapareixent.— En veure el meu germà, la mare esclafeix a plorar altre cop.

Aquesta nit es juga un partit important de la Champions. —Ho tinc gravat perquè vam trigar més del que era habitual a arribar-hi. La ciutat estava efervescent, un cert aire festiu inundava els carrers.— Tots ho pensem, malgrat que cap dels tres ens atrevim a dir-ho: Puto futbol de merda! Veies cada partit del Barça, t'encantava.

Eres l'únic dels quatre que els veies. Sovint baixaves al bar a veure els partits, tots sabíem que era el teu moment sagrat.

L'Hospital és just a toca del mar; m'impresiona veure'l tan a prop, està remogut pel vent que bufa. —Recordo fixar-me en la xifra del taxímetre i pensar en els diners, en què faríem si...

Anem directes a l'UCI. Està un cop travessat el vestíbul a mà dreta. —És curiós com es distribueixen els espais en un hospital, sembla que la urgència contra la mort preval a qualsevol cosa, per això cal situar-la només entrar a mà dreta. Tot té una lògica evident, com per exemple que als cubicles de les UCI no acostuma a haver-hi finestres per on entri la llum del dia. Som incapaços de mostrar la mort tal com és. — Allà ens esperen dues persones de la teva confiança.

Estava ensenyant les instal·lacions a uns pares nous, quan de cop, s'ha desplomat al pati de l'escola. Un mestre que s'ha incorporat fa poc li ha estat fent la RCP fins que ha arribat l'ambulància, ens expliquen. —Van venir dues ambulàncies a atendre't, la primera no portava desfibril·lador. Encara ens preguntem com pot ser que una ambulància no porti desfibril·lador, i menys quan l'avís és per una parada cardíaca. Després en va arribar una altra, aquest cop sí, amb desfibril·lador, però llavors ja feia més de vint minuts. — Tot seguit, ens criden per passar a la consulta on ens informen del teu estat.

Retinc les següents frases: Ha estat massa temps en parada cardíaca. El cervell ha patit molt. L'hem induït al

coma. Haurem d'esperar, però ja els dic que vint minuts són molts...

Però ja els dic que vint minuts són molts...

Però ja els dic que vint minuts són molts...

Aviat podreu entrar a veure'l, l'estan acabant de preparar. Estem baixant-li la temperatura per reduir al màxim l'activitat cerebral, i així protegir-lo de més dany neuronal. Us cridarem quan pugueu entrar a veure'l. Ens fan sortir del despatx i ens quedem quiets, allà, drets, en aquella maleïda sala d'espera. —Com s'espera la mort?

IV

La mare ens ho repetia constantment, crèiem que era cosa d'un sermó, d'unes paraules que es donaven a totes les cases. Mentre ens perseguíem pel passadís provant de baixar-nos els pantalons del pijama, quan érem a la banyera fent el túnel de rentat de cotxes, en lluitar pel tros més gros dels biquinis del diumenge mentre miràvem una pel·lícula, o quan rèiem veient el Doraemon al televisor, ens ho vociferava amb un fil de veu: El papa està treballant, no feu soroll! És la frase que més recordo de petit.

Papa, la teva absència ha estat una constant en la meua vida.

Finals d'estiu. Una abella obrera de tan sols dues setmanes diposita en una cel·la gelea real per alimentar el que serà la nova abella mare. L'arribada de la calor i l'obertura de les flors ha fet créixer el nombre d'habitants del rusc; aviat la calor interna serà insuportable, així que la reina s'afanya a criar una larva que serà alimentada exclusivament amb gelea real, abocant-la irremeiablement a esdevenir una procreadora la resta de la seva vida. D'aquesta manera, quan surti del seu estat larvari, provocarà la migració forçosa

d'un grup d'obreres i abellots, responsables de protegir-la fins i tot amb la seva pròpia vida, per construir un nou rusc.

Així que s'obren les dues portes de vidre opac i ens criden pel teu cognom, els tres ens aixequem de seguida. —Sempre he renegat del teu cognom. No puc evitar pensar què diria l'avi de mi, però encara em fa més por canviar-me'l, esborrar-lo. La mare i mon germà no ho entendrien, en el fons els faria mal. No suporto que ens uneixi, és com si em recordessin constantment que soc fill teu, quan no ho vull ser, o almenys no de la manera que tu volies que ho fos. És un cognom d'homes, cap dona ha portat el nostre cognom, l'única que el podia haver portat va morir poc després de néixer, acostumaves a dir. Era una cosina meva, una filla del teu germà. Solies riure quan explicaves aquesta història, et senties orgullós que la línia no estigués contaminada de dones, de feminitat.

El despatx de casa era el teu santuari, tothom ho sabia. L'olor de tabac que havien agafat aquelles aigües de la fusta de les prestatgeries, la poca llum que hi entrava, el buf d'aire sec que escopia el ventilador de la torre de l'ordinador, el soroll com de màquina reescalfada, el grinyol del plàstic que hi havia sota la teva butaca, el vaivé de la teva cama dreta. T'hi passaves el dia i la nit allà, tancat, reclòs amb els ulls dins la pantalla.

Treballaves un nombre incessant d'hores. No sabies fer cap altra cosa. Des de ben jove que hi vas començar. Ja quan estudiaves magisteri et passaves les tardes fent car-

petes de paper. Tenies les mans aspres, com fetes d'escorça seca, el poc temps que les tenia al davant m'espantaven de com de gruixudes eren. El teu dit mentre donava voltes dins el meu palmell cantant ralet-ralet-pica-el-dinaret, em semblava de tot menys un dit.

Just en acabar la carrera vas trobar feina de mestre, i al cap de poc vas iniciar els estudis en enginyeria informàtica. Fins als meus cinc anys, la mare ens va criar pràcticament sola; tu et passaves els caps de setmana i els vespres tancat, estudiant. Fins que, com diu la mare, el seu cos li va dir prou, i vas patir un atac d'ansietat i estrès que et va provocar insomni durant gairebé quatre mesos. Nosaltres érem molt petits, ni ho recordem, però la mare diu que pràcticament no dormies. —Fa por no dormir, fa por que el cos s'hagi oblidat de com es feia, fa por pensar que potser és l'últim cop.— Tot i així, quan era l'hora de llevar-te, et despertaves i te n'anaves a la feina. No hi vas faltar mai. Després d'això, vas decidir deixar d'estudiar.

Però poc després, quan ja havies oblidat l'angoixa que no et deixava respirar, amb un company de l'escola vas muntar una empresa de pàgines web, que compaginaves amb la feina de mestre.

Els últims anys, a més, vas assumir la direcció del centre escolar on feies de mestre. I va ser allà, al pati de l'escola, mentre atenies uns pares, on vas tenir l'arrítmia que et va matar. Vas morir mentre treballaves i no va ser una casualitat —el que hauria sigut una casualitat és que haguessis mort no treballant.

El meu germà entra primer, després la mare i l'últim jo. Estàs estirat en un llit, mig despullat, amb un tub que et travessa la boca i t'insufla aire als pulmons, tens els ulls tancats i una mena de plàstic et cobreix el cos sencer; s'assembla als protectors plens d'aire que col·loquen a les capsas perquè els objectes fràgils no es facin malbé. Dins hi passa aire fred per baixar-te la temperatura. De tot arreu et surten cables que estan connectats a unes màquines que emeten soroll.

Feies unes jornades maratonianes. T'aixecaves a un quart de vuit i treballaves fins a les dues o tres de la matinada. Només tenies deu dies de vacances a l'agost. La resta del temps treballaves, treballaves, treballaves i fumaves.

Per què et mataves a treballar tantes hores?, no deixo de preguntar-me.

A vegades topes amb veritats que se't fan incòmodes: aquesta n'és una. Potser l'angúnia no ve quan ja ha caigut el xàfec, sinó cada cop que s'apropa un núvol cendrós.

Estic segur que és de les poques veritats que ha traspassat les tres generacions, sí, també jo, papa. Encara més, m'atreviria a dir que és el que millor parla de nosaltres.

Som en un banc els quatre. Davant hi ha un petit solar abandonat ple de tolls fangosos i males herbes espargides. Fa frontera amb les naus, just abans que el barri de cases quedi lluny, just on abans hi havia la fàbrica. Tens un bitllet de loteria a les mans. Com la construiríeu, ens preguntes. Li faria un tobogan des de la finestra de la meva habitació

que anés a parar a l'entrada, i així no hauria de baixar les escales. No, no, m'interromp el meu germà, que el tobogan acabés a la piscina. Ah, però que tindríem piscina, li dic jo a ell. Home, és clar, posats a somiar. La mare no para de dir, No vull ni pensar en la de metres quadrats que caldria netejar. El pare la talla dient, Home, no netejaríem nosaltres. També és cert, diu la mare. I llavors ho dius, Jo m'hi muntaria l'oficina a dalt, amb bones vistes i tot de vidre. Déu-n'hi-do la calor que hi passaries, rebut la mare. Tindríem aire, no pateixis. I a mi se'm trenca per dins el somni sencer. Ni allà dins et veies sense treballar. Ni en el món dels rics...

Vam anar tots quatre a pensar com seria la nostra casa de somni si ens tocava la loteria. Suposo que aquell cop la devies veure més a prop, o potser és que la desitjaves com mai, o simplement era la teva manera de sobreposar-te a l'esgotament permanent en què vivies. Un cartell de punta a punta anunciava les característiques del solar. El terreny era a tocar de casa nostra. Ara és un hotel de gairebé quinze pisos.

—Per què treballaves tant?

Aguanto un minut i surto corrent del box, travesso de nou els vidres opacs, travesso la sala d'espera, el vestíbul de l'hospital, surto de l'hospital, travesso la carretera, arribo al passeig i continuo corrent una mica més enllà, fins que m'esgoto i paro a respirar mig agenollat, sec en un banc. Quan sec, continuo agafant aire igual de ràpid que quan corria, i no puc fer-ho més lentament, i em marejo, i em tiro a terra amb les cames amunt, recolzades a l'esquena

del banc. Quan obro els ulls, tinc la cara molla i la panxa em fa mal. No sé quant de temps ha passat. M'aixeco i torno cap a l'hospital. No sé quant temps hauran aguantat ells. —Cap dels tres vam aguantar gaire dins d'aquell box.

Treballa tant com puguis per sortir d'aquí, et deia l'avi. Si no treballaves com ho feia ell, que es passava el dia a la fàbrica, tenies por de convertir-te en l'àvia, tancada a casa, cuinant i cuidant de vosaltres. No suportaves decebre'l.

Si no ho feies, si no treballaves aquesta quantitat incessant d'hores, et senties culpable perquè tenies la sensació que deixaves de ser un home i, per tant, perdies el teu lloc al món.

La teva identitat estava en joc cada cop que et plantejaves renunciar a alguna de les feines o reduir les hores. Tenint en compte que ser *home* en la nostra família ho era tot; no treballar suposava deixar d'existir.

En quina presó vivies?

Si no fas, no ets.

Si no treballes, no ets un home.

I queda dit.

Llavors se'm revela: l'avi et va condemnar a una mort prematura, a morir jove, com també ho va fer el seu pare amb ell, i el seu abans d'aquest. Així els homes de la nostra família ens hem condemnat a una mort prematura els uns als altres, de generació en generació, en un cicle que no té fi. Tu també ho has fet. Sense saber-ho, m'has condemnat a morir jove, com tu, com l'avi, com el besavi...

Deixa'm tornar-t'ho a dir: Saps per què som aquí?

Les abelles obreres són obreres abans de néixer, són abocades al món amb una única finalitat; alimentades només els tres primers dies amb gelea real, això els confereix un cos diminut, com si el record de la gana les fes inquietes i treballadores, buscant eternament allò que només van tenir en un inici. Moren al cap de trenta dies de sortir de la fase larvària. El lloc que ocupen dins el rusc i, sobretot, la feina que fan, determinen la durada de la seva vida. Així la reina acostuma a viure entre dos i tres anys.

Són passades les tres del migdia, l'hora de visita s'ha acabat, decidim anar a casa a menjar alguna cosa. El temps s'ha estirat tant que el matí d'avui, que és quan ha passat tot, em fa l'efecte que va ser ahir. Sortim al passeig que dona al mar i tornem a agafar un taxi. Mai he agafat dos taxis en un sol dia. Torno a pensar en els diners i què farem si...

Treballa tant com pugués per sortir d'aquí. Si l'avi et deia això, era perquè se sentia culpable que haguessis nascut a la Zona Franca, als marges de la ciutat. Si t'ho deia era perquè se sentia culpable de ser pobre.

Així va el país, si treballessin més..., deies dels homes del barri que es passaven les tardes al bar.

Oi que vols la vida que tenim?, doncs deixa'm fer. Mentre ho deies, apartaves la mare. A l'esquena duies la satisfacció de tenir el que el teu pare no tenia: un pis de propietat, viatges a l'estranger, tenir un cotxe i una moto, sortir a sopar a llocs bons de tant en tant, tenir, tenir, tenir...

No sé per què no vaig insistir més, em diu la mare. So-

vint se sent culpable de no haver-te obligat a deixar alguna de les moltes feines que tenies.

Decidim agafar un pollastre a l'ast per emportar; no tenim res a casa i ningú es veu amb cor de cuinar. Tot, fins i tot el pollastre és estrany: mai hem menjat un pollastre a l'ast per dinar un dimarts laborable. Ens envolta la sensació asfixiant que en qualsevol moment tot es pot desfer, i que allò que sempre hem sigut, o conegut, desaparegui pel forat de la pica com l'aigua de rentar els plats. Pugem a casa. La mare treu les claus per obrir la porta, només traspasar el rebedor es desfà en plors. Aguanto fort les ganes de fer-ho jo també, trenco la respiració, pressiono amb força la panxa i les dents, i l'abraço. A la meua esquena s'hi suma el meu germà. És el primer cop que entrem a casa sabent que tu ets allà, a l'UCI.

Si ara poguessis parlar, m'agafaries el braç amb força i em diries, Ho vaig fer per vosaltres també, perquè tinguéssiu millors oportunitats que les que vaig tenir jo, que no vaig tenir res. I jo provaria de mirar-te als ulls, sabent la por que em feien, i et diria, Però a quin preu?, mira't. I et tornaria a preguntar, Saps per què som aquí? Llavors potser, només llavors, t'enfadaries de debò.

I el brunzit de les ales de l'última abella obrera s'han aturat, de cop.